

На нашу думку, для бібліотекарів, до посадових обов'язків котрих буде входити діяльність, яка стосується сайтобудівництва, були б дуже корисними спеціальні семінари та курси з основ веб-дизайну, які розширили б уявлення про мережеві презентаційні можливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Колкова, Н. И.* Оптимизация проектирования контента сайтов учрежденный культуры и искусства : результаты исследований НИИ информационных технологий социальной сферы Кемеровского государственного университета культуры и искусств [Электронный ресурс] / Н. И. Колкова, О. И. Алдахина, И. Л. Скипор. – Электрон. дан. – Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2004/disk/doc/241.pdf>. – Загл. с экрана.

2. *Потехина, Ю. В.* Интернет представительство библиотеки вуза: желаемое и действительное / Ю. В. Потехина // Науч. и техн. б-ки. – 2005. – № 6. – С. 14–25.

3. *Степанов, В.* Российские библиотечные сайты в Интернет / В. Степанов // Науч. и техн. б-ки. – 2000. – № 3. – С. 17–20.

УДК 025.133:778.19

О. С. Овсак, ТОВ «ПІРІТ Системс», керівник відділу ПІРІТ Документ Системс

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО СКАНУЮЧОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОЦИФРУВАННЯ КНИЖКОВИХ ФОНДІВ БІБЛІОТЕК.

ATIZ DIY – НОВА ГЕНЕРАЦІЯ КНИЖКОВИХ СКАНЕРІВ

У статті охарактеризовано різні моделі сканерів, постачальником яких є, зокрема, ТОВ «ПІРІТ Системс»; зазначено переваги сканерів нового покоління ATIZ DIY, використання яких вирішує актуальне на сьогодні завдання оцифрування книг.

Ключові слова: оцифрування, швидкісні документ-сканери, книжковий сканер, компактний ручний сканер.

Необхідність збереження національного книжкового фонду та обмеження доступу широкого загалу читачів до унікальних видань через ризик їх можливого пошкодження надзвичайно актуалізують завдання оцифрування книг, тобто виготовлення цифрових зображень – копій паперових оригіналів. Не менш важливим є завдання створення електронних каталогів книжкових фондів. Переваги електронних копій книжкових фондів та каталогів бібліотек очевидні. Однак обсяги фондів, які потребують сканування, настільки великі, що донедавна просто не існувало обладнання, придатного для їх якісної обробки за прийнятні терміни часу. Згідно з оцінками фахівців, сканування потребувало праці операторів та комп'ютерних спеціалістів упродовж тривалого періоду. Ще одним обмежувальним фактором була висока вартість відповідного професійного обладнання.

Оцифрування книг, окремих аркушів документів, карт чи каталожних карток вимагає використання різного скануючого обладнання. Зокрема, для обробки великих масивів каталожних карток чи інших інформаційних матеріалів, які містяться на окремих аркушах, широко використовуються швидкісні документ-сканери. Сучасні моделі цього типу сканерів мають надвисоку продуктивність та надійність роботи за належного рівня якості отримуваних зображень. Для обробки книг й інших документів, скрінлених гнучкими чи твердими обкладинками, які не можна розділити на окремі аркуші, використовують особливі пристрої – книжкові (планетарні) сканери. Сканування оригіналів на таких сканерах виконується способом «лицевою стороною вгору», за якого системи освітлення та отримання зображень з оптичною частиною знаходяться над книгою. Оператор, як під час звичайного читання, перегортає аркуші книги, притискає їх прозорою пластиною або затискає магнітними стрічками, чи притримує краї книги руками й дає команду «Сканувати». Далі весь процес повторюється знову. Для отримання якісної цифрової копії вирішальне значення мають характеристики оптики, а також кількість елементів, які складають світлочутливу матрицю системи отримання зображень сканера. Через високу вартість таких пристроїв та їх низьку продуктивність вони не набули широкого розповсюдження серед вітчизняних бібліотек.

Порівняно недавно, у 2006 р., на ринку були представлені книжкові сканери нового покоління ATIZ D1Y, які використовують елементну базу сучасних професійних цифрових фотокамер та програмне

забезпечення для пакетної обробки результуючих зображень. Швидке покращення технічних характеристик цифрової фототехніки й зниження її вартості дозволило, порівняно з «класичними» книжковими сканерами, багаторазово прискорити процес сканування матеріалів та суттєво знизити вартість «книжкових» сканерів – при збереженні якісних характеристик вихідних цифрових копій. Крім того, ряд технічних рішень, використаних у сканерах ATIZ DIY, є унікальними. Зокрема, використання жорсткого утримувача книжок V-форми забезпечує збереження палітурок сканованих оригіналів. Прозора притискувальна пластина такої ж форми дозволяє отримати зображення обох сторінок книги без будь-якої кривизни. Система динамічної компенсації зміщення центру зшивки книги при перегортанні її аркушів від початку до кінця забезпечує незмінність положення центру книги на усіх отримуваних електронних зображеннях. Новинки відразу ж були відповідно оцінені, наприклад, у проєкті Google Book Search для оцифрування книжок з 2006 року використовуються саме сканери ATIZ DIY.

З 2002 р. компанія «ПІРІТ Системс» є постачальником широкого спектру скануючого обладнання виробництва Fujitsu, Kodak, Canon, SMA, C-Pen та інших всесвітньо відомих виробників. Також ми постачаємо мікрофільмуючі камери, процесори, читальні апарати, сканери мікрофільмів та витратні матеріали – фотоплівку й реактиви Kodak та AGFA. Серед наших ключових замовників – найбільші бібліотеки України, а саме Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Державна історична бібліотека України та Національна парламентська бібліотека України, а також Харківська державна бібліотека імені В. Г. Короленка. Персонал «ПІРІТ Системс» відстежує новинки ринку сканерів й намагається знайти застосування вдалим технічним рішенням. Так, зокрема, першими в СНД ми почали використовувати книжковий сканер нового покоління ATIZ DIY, просувати на ринок систем документообігу сканер C-Pen 20, а також компактні ручні сканери DocuPen RC800 та DocuPen R700.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Евстигнеева, Е. В.* Управление электронной подпиской при помощи инструментов A-to-Z и LinkSource: опыт библиотеки ГУ–ВШЭ / Евстиг-

неева Е. В. // Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса [Электронный ресурс]: материалы 14-й Междунар. конф. «Крым-2007». – Электрон. дан. – М.: ГПНТБ Росии, 2007. – 1 электрон. опт. диск (CD-ROM). – Загл. с этикетки диска.

2. *Создание цифровой библиотеки древнерусских рукописных, старопечатных и редких книг в ГПНТБ СО РАН / Алексеев В. Н., Дергачева-Скоп Е. И., Баженов С. Р., Шабанов А. В.* // Региональная научно-практическая конференция «Библиотека и духовная культура нации». – Новосибирск [б. и.], 2002. – С. 138–143.

3. *Степаненко, О. С.* Сканеры и сканирование: краткое рук. / Степаненко Олег Степанович. – М.: Диалектика, 2005. – 288 с.: ил.

УДК 004.738.52

Д. В. Солов'яненко, канд. іст. наук, мол. наук, співробітник Центру бібліотечно-інформаційних технологій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

ВЕБ-ТЕХНОЛОГІЇ ДРУГОГО ПОКОЛІННЯ: ОГЛЯД ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Стаття містить огляд прогресивних тенденцій розвитку веб-технологій, а саме феномену та філософії «Веб.2» з конкретними прикладами; розкриває зміст таких понять, як «колективний інтелект», «вільний зміст», «фолксономія», «семантичні тенета» та «онлайнові спільноти».

Ключові слова: *інтернет-технологія, колективний інтелект, Вікіпедія, проект, веб-сервіс, методика AJAX, стандарт ISO 13407, фолксономія, «Library 2.0».*

З кожним днем інтернет-технології набувають нового ступеня розвитку. Ті технології, які вважалися прогресивними декілька років тому, сьогодні вже застаріли і потребують радикального переосмислення. Інформаційна перенасиченість суспільства вимагає від Інтернету, як комунікаційного каналу, суттєво нових технологій представлення інформації.

З усіх інтернет-технологій найбільшого поширення в усьому світі набули веб-технології, які у сукупності утворюють «Всесвітнє павутиння». З часу появи у 1993 р. «Всесвітнє павутиння» отримало такий ступінь поширення, що сьогодні не лише звичайні користува-